

več; slovensko besedo hočejo pognati čisto iz šole in tudi globoko katoliško prepričanje hočejo zatreti našim otrokom. Naj bi delali to na svojih nemških otrokih, to bi bilo že na sebi žalostno. Da pa hočejo še našim otrokom zadušiti materinski jezik, da jim hočejo zatreti živo katoliško vero, proti temu se bomo upirali in protivili do zadnje kaplje krvi. Z našimi denarji nas hočejo vničiti na naših tleh! Zasejali so nemir in sovraštvo v naš okraj. Ljudstvo naše pa je spoznalo to početje: ne-
previdno in nevarno je, ako kdo z nogami tepta najdražje svetinje naroda. Naše ljudstvo je stopilo v bojno vrsto in iz lahka ne dene več orožja iz rok! —r—

Cerkvene zadeve.

Zadnje besede umirajočih.

Bil mi je zvest duhovski tovariš, č. g. M. G. upokojeni župnik pri Sv. U. V tožnih urah mi je vsekdar vedel dati zdravilno besedo tolažbe. Ko je meseca junija leta 18. njegova bolezen se toliko shujšala, da ni bilo več upanja ozdravljenja: tekmovali smo bližnji v skrbi za nj, da bi mu holecine vsaj s prijazno postrežbo polajšali. Spoznavši, da bode kmalo trenotek ločitve nastopil, nisem se umaknil od postelje bolnega duhovnika, skrbno opazujoč ga, zlasti pa na besede, ki so pri le iz ust bledega tovariša. Besede zadnje umirajočih so mnogokrat zanimive, podučljive, one nekako v mali pa živi podobi, kakor bi rekel, v okviru kažejo minolo življenje, in značijo glavna vodila preteklosti njegove. Ranjki G... je večkrat ponavljal: »obhajilo, obhajilo!« Kaj je s tem hotel reči: ali da bi ga obhajal ali da je v nezavednosti bil njegov duh pri duhovskih opravilih, to ve samo Bog; gotovo pa je, da je bil rajni zelo rad v spovednici in bil je goreč častilec altarskih skrivnostij. Pri tem je bil tudi njegov duh v slednjih trenutkih zemeljskega življenja, ali n: to: kakor življenje, taka smrt?

Naj tukaj pridenem slednje besede nekaterih slavnih imenitnih zemeljskih mož, ker nam to resnico potrdi, da se mnogokrat umirajoči s tem peča, kar mu je v življenju najbolj pri srcu bilo, čemur je največ svojih dušnih in telesnih močij posvetil. Naš Izveličar je izdehnil dušo svojo rekoč: »Dopolnjeno je! Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!« Vse je dopolnjeno: volja Očeta v nebesih, daritva, veliko delo, katerega izpolniti je prevzel na zemlji — rešenje rodü človeškega. Rimski cesar Julijan »odpadnik«, strasten preganjavec kristjanov leta 361—363 p. Kr. kateri je zaničljivo Kristusa imenoval »Galilejca«, dobil je v bitvi s Perzijanci smrtno rano. Njegove zadnje besede so bile: »Galilejec, ti si zmagal!« Skušeni poljski poveljnik Tadej Kościuško je v bitvi pri Maciejovicah leta 1795 za svojo ljubo poljsko domovino bil hudo ranjen ter je padel s konja in umirajoč je izklical: »finis Poloniae« — konec poljske države.

Voltaire, očak nevernikov novejšega časa, kateri si je v glavo ubil katoliško cerkev vničiti, kričal je v zadnjih trenutkih življenja: »Čutim roko, ki me prijema in vleče pred sodni stol božji«. Strmo gledaje je nadaljeval: »Vrag je tú, popada me, vidim pekel, o skrijte ga pred menoj!« Strahoviti krik, kri in sokrvica se mu iz ust in nosa vlije in bil je mrtev! Janez Wolfgang Göthe, slaven nemški pesnik, je k slednjemu spregovoril: »Potegni zastor na stran in pusti več luči notri!« Humboldt Frid. Henr. Aleksander, učen naravoslovec, je umiral, ko je prijazno solnce v sobo sijalo. Slednje njegove besede so bile: »Kako krasni so ti žarki, vidi se, kakor

bi vabili zemljo k nebesom«. General in osvoboditelj severne Amerike, Jurij Washington (beri: Wašingt'n) je govoril slednje besede zavestno in zaupljivo: »Jaz umrjem, in ne bojim se umreti«. Goldsmith Oliver, zgodovinar in pesnik Angleški, je imel jako burno in mučno življenje. Umrl je v Londonu leta 1774. »Je-li vaš duh miren«, popraša ga njegov zdravnik. »Ne, nikakor ni!« je zdihnil in končal s temi besedami svoje življenje. One kažejo trud in skrbi, katerih je tako bogato bilo njegovo življenje. Keit je izkliknil umirajoč: »Čutim, da rastejo cvetlice na meni. — Torquato Tasso, izvrsten pesnik italijanski, je umrl leta 1595 v samostanu San Onofrio z besedami: »In manus — v tvoje roke izročim svojo dušo«. Cesar Napoleon I., silno bojaželjni vladar, je umrl na raku v želodcu v pregnanstvu na otoku Sv. Helene dne 5. maja 1821. Umirajoč je komandiral, kakor bi bil v boji: »tête d'armée« so bile poslednje besede njegove. Mozart Wolfgang Amadej velikan v muzikalni umetnosti, je čuteč bližnjo smrt želel svoj »requiem«, najboljši slednji muzikalni umotvor, predstaviti, pri katerem še se je silil in sam prepeval. Kmalu potem je zdihnil svojo melodično dušo. Angleški malar Etty je mirno pri zavesti opazoval razpad svojih telesnih močij; na enkrat pa reče: »Čudovita, čudovita ta smrt« in bilo je po njem. Douglas Jerrold (beri: Džerold) je umrl leta 1857 v Londonu. Bil je pesnik in sploh silno šaljiv pisatelj. Na smrtni postelji ga nekdo navzočih vpraša, kako se čuti? »Čutim se, kakor strežaj, ki koga pričakuje in postreže«. Grški cesar Heraklij je pregal s prestola grozovitega svojega predhodnika Phoka (leta 610). Zvezanega so peljali pred Heraklija, ki mu je očital njegove hudobije. »Bodeš ti le bolje vladal?« so bile njegove slednje besede. Kralj Karol II., angleški vladar, se je v večnost preselil leta 1685 s šaljivimi besedami. Že delj časa se je pričakovalo, da bode umrl. Strežaji njegovi so morali cele noči pri njem bedeti. Slednjič se obrne umirajoči kralj k njim, jih poprosi odpuščenja, da jim toliko truda dela, rekoč: »Je pač prav neprilichen čas umreti, zato mi že ne bode smeli zameriti«. »Nelson (reci: Nelsn) Horace, izvrsten junašk admiral, slavn premagalec francoskega brodovja pri Trafalgaru, kjer je bil smrtno ranjen, ednemu svojih oficirjev reče: »Hardy, z menoj je konec«. »Ne še, ne«, reče njegov kapitan. »Da, res umrjem, hvala Bogu, da sem storil svojo dolžnost«.

Tako ima človek mnogokrat v zadnjih trenutkih življenja s tem opraviti, kar je v življenju ljubil, s čemer se je najraje pečal: res kakor življenje, taka smrt, velja tudi od te strani. Sostavil F. Radoslavčan.

Skupni lov po nedeljah in praznikih, streljanje, vrišč in trušč v bližini cerkve, posebno med božjo službo je strogo prepovedan po § 13 državne postave z dne 25. maja 1868. Naj se naznanijo okrajnemu glavarstvu imena razposajencev in nemirnežev, sklicuje se na omenjeno postavo in pomagalo bode. F. S. Š.

Gospodarske stvari.

Kaj nas uči narava.

Torišče kmetovalca je narava. Ž njo in od nje on živi; on je ž njo v dotiki po veliko večji meri, kakor drugi stanovi. Narava je njegova hraniteljica, katere mu daje tvarino za vsakdanje potrebsčine in ako se dobro ž njo zastopi, tudi še kaj za olepšanje življenja. Kaj je toraj čudnega, da bi moral želeli vsaki kmetovalec naravo prav razumeti! Otrok si more od matere